

Krajoznawca Kujawsko - Pomorski

Informator Regionalnego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego

nr 4 / 2007

lipiec 2007

Rok II

Nowe mianowania

W dniu 24 lutego 2007 roku Komisja Krajoznawcza Zarządu Głównego PTTK na wniosek Krajowego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK z rekomendacji Regionalnego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego mianowało:

ZASŁUŻONYM INSTRUKTOREM KRAJOZNAWSTWA

- kol. **Macieja WADOWICKIEGO** (Oddział PTTK przy Klubie POW w Bydgoszczy)

INSTRUKTOREM KRAJOZNAWSTWA POLSKI

- kol. **Eugenię WADOWICKĄ** (Oddział PTTK przy Klubie POW w Bydgoszczy)

- kol. **Jana KAMIŃSKIEGO** (Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. Wł. Łęgi w Grudziądzu)

- kol. **Henryk PASIKA** (Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. Wł. Łęgi w Grudziądzu).

Wszystkim nowo mianowanym składamy tą drogą serdeczne gratulacje.

(KCz)

II Konkurs Wiedzy Krajoznawczej „Znam Grudziądz i okolice”

Działacze Komisji Krajoznawczej Oddziału PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu w miesiącu wrześniu 2006 roku ogłosili dwuetapowy konkurs krajoznawczy. Skierowany on był do uczniów szkół wszystkich szczebli. W dniu 16 czerwca 2007 roku w ramach organizowanego przez Wojskowe Koło PTTK „OSeSeK” V Rajdu Pieszego „Dni Grudziądza” w malowniczej scenerii grudziądzkiej Cytadeli został rozegrany finał II Konkursu Wiedzy Krajoznawczej „Znam Grudziądz i okolice”. Członkami konkursowego jury byli kol. Henryk Stopikowski - ZIK, Krzysztof Czerepowicki - IKP oraz Jan Kamiński - IKP. Głównym autorem pytań konkursowych był Jan Kamiński.

W trakcie finałowej rozgrywki najlepszymi wiadomościami wykazali się:

- w kategorii szkoły podstawowe: Paulina Kalinowska ze Szkoły Podstawowej nr 3;

- w kategorii gimnazja: Milena Karpińska z Gimnazjum nr 8;

- w kategorii szkoły ponadgimnazjalne: Maciej Treichel z IV Liceum Ogólnokształcącego.

Zwycięzcy zostali uhonorowani pucharami, nagrodami książkowymi oraz dyplomami, które ufundował grudziądzki Oddział PTTK. Nagrodę specjalną dla najlepszego zawodnika finałów ufundował przewodniczący Regionalnego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa Województwa Kujawsko - Pomorskiego. Otrzymała ją Paulina Kalinowska, która odpowiedziała prawidłowo na 66,6 % pytań.

(KCz)

III Młodzieżowa Sesja „Poznajemy Ojcowiznę”

W maju 2007 roku odbywał się III Włocławski Festiwal Kultury, Nauki i Techniki. Młodzi krajoznawcy z Oddziału Kujawskiego PTTK aktywnie uczestniczyli w tej imprezie. Podczas sesji organizowanej już po raz trzeci

zaprezentowali 8 tematów przygotowanych na Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs „Poznajemy Ojcowiznę”. Patronat nad imprezą przygotowaną przez OK PTTK we Włocławku i Towarzystwo Miłośników Włocławka objął Prezydent Miasta. Sesja odbywała się w sali obrad Urzędu Miasta. Jak co roku cieszyła się ona zainteresowaniem młodzieży, nauczycieli, przewodników PTTK i słuchaczy Włocławskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Prezentacji tematów przysłuchiwało się 62 słuchaczy.

Tematyka wystąpień była różnorodna. Wszystkie wystąpienia były poparte prezentacją multimedialną. Zaprezentowano następujące tematy: „Szlakiem naszych przodków”, „Życie i twórczość Stanisława Klimasa”, „Kościół pw. św. Trójcy w Kłótnie”, „Mój Kikół”, „Okolice Dobrzynia”, „Osobliwości mojej małej Ojczyzny - okolice Rypina”, „Włocławskie wodociągi dawniej i dziś”, „Ksiądz Teodor Lenkiewicz zasłużony dla Zawisła”.

Uczennice IV LO we Włocławku, prezentując temat „Szlakiem naszych przodków”, wspominają ścieżki turystyczne wokół Radziejowa i Płowiec. Gospodarzem w Płowcach i współorganizatorem wyprawy był ich kolega - młodzieżowy organizator turystyki z tej szkoły. Przykład ten świadczy, jak młodzież wykorzystując wiadomości teoretyczne zdobyte podczas szkolenia, uczy się praktycznie organizować zajęcia w terenie i dokumentować je.

Uczeń II LO we Włocławku, Radosław Klimas, przybliżył sylwetkę swojego dziadka Stanisława Klimasa w pracy „Niech głośno czytają moje wiersze”. Wnuk bardzo osobiście potraktował sylwetkę swego dziadka. Ze wzruszeniem słuchaliśmy pełnej ekspresji wypowiedzi zakończonej takimi zdaniem: „Dwadzieścia lat jest długim dla mnie okresem, choć w historii to przysłowiowe „mrugnięcie powieki”. Pomimo różnicy czasu, wiersze dziadka wydają mi się aktualne i warte przypomnienia. Zwykle mówi się o znanych poetach, nie o tych zapomnianych. Do tych obecnie zapomnianych należy właśnie Stanisław Klimas” Wnuk spełniając życzenie dziadka przeczytał głośno jeden z ostatnich Jego wierszy - „Testament poety”:

*Gdy ziemia otuli mi głowę, uwolni od bólu i wzdardy,
Nie rońcie wielu łez nad grobem, by się nie spłószył sen mój twardy.
Liście drzew cicho zaszeleszczą, budząc motyli sennych roje.
Tylko wnuczeta jeśli zechcą, niech w głos czytają wiersze moje.
Pierś obsiejcie zieleniną skromną, nad głowę wierzby krzewy małe,
Gdy maj zakwitnie - one wspomną, że umierając - Was kochałem.*

Uczeń Zespołu Szkół w Kowalu wspólnie przedstawił historię, architekturę i wystrój kościoła pw. św. Trójcy w Kłótnie. Słuchając prelegenta czuliśmy się jak turyści na dobrze opracowanej przez przewodnika wycieczce.

Uczennica Zespołu Szkół Technicznych we Włocławku świetnie udokumentowała okolice Kikoła - jezioro, jego otoczenie, osiedle wraz z kościołem, różne instytucje gminne, a przede wszystkim szkoły i jedyny w swym rodzaju, niestety niszczeni, pałacyk w Lubinie.

Urokliwe zakątki krajobrazu okolic Dobrzynia nad Wisłą, to kolejne wystąpienie ucznia Zespołu Szkół Technicznych we Włocławku. Słuchając i oglądając obrazy z ziemi dobrzyńskiej, poczuliśmy się jak na rzeczywistej wycieczce po tych terenach.

Uczennice Gimnazjum w Kowalkach prezentując swą pracę „Osobliwości mojej małej Ojczyzny” pytają słuchaczy: „Który Europejczyk ma w swoim otoczeniu drumliny, meandrującą Drwęcę, albo takie małe miasto, jak Górzno?”. Są dumni ze swej małej Ojczyzny.

Uczennice Gimnazjum nr 3 we Włocławku wybrały nietypową tematykę dla dziewcząt - „Włocławskie wodociągi - dawniej i dziś”. Inspiracją dla tego tematu były rozmowy z dziadkiem jednej z autorek, który był pracownikiem tych zakładów.

Wśród tak różnorodnych tematów znalazł się jeszcze jeden interesujący człowiek, z którym zetknęły się uczennice Gimnazjum nr 8 we Włocławku. Uzasadniając wybór tematu napisały: „Poznając Ojcowiznę, nie można ograniczać się do zapoznania się ze środowiskiem przyrodniczym, zabytkami, czy historią najbliższej okolicy. Mała Ojczyzna, to także ludzie, którzy kształtują oblicze swojego regionu i takim człowiekiem jest „Ksiądz Teodor Lenkiewicz - zasłużony dla Zawisła”. Autorki mówią, że „starły się ukazać księdza nie jako duszpasterza i duchownego przewodnika swoich parafian, lecz jako zwykłego obywatela, który potrafi dokonać rzeczy niezwykłych. Oby takich Polaków w kraju było jak najwięcej”.

Wśród słuchaczy - uczestników Sesji - byli również opiekunowie prezentującej się młodzieży - Nauczyciele Kraju Ojczystego. To Oni są inspiratorami i często wieloletnimi organizatorami wszystkich działań na terenie szkół. Młodzież co kilka lat szkołę opuszcza, a nauczyciele - bezbłędnie odkrywają nowe talenty, przyszłych krajoznawców, którzy będą autorami przewodników nie odkrytych jeszcze dla turystów urokliwych zakątków lokalnych Ojczyzn. Do takich nauczycieli należy zaliczyć Iwonę Sławińską z IV LO we Włocławku, Henryka Wasilewskiego z II LO we Włocławku, Arkadiusza Ciechańskiego z Zespołu Szkół w Kowalu, Marię Zakrzewską z Zespołu Szkół Technicznych we Włocławku, Katarzynę Jankowską i Wiesława Tyszkę z Gimnazjum w Kowalkach, Katarzynę Chlebosz z Gimnazjum nr 3 we Włocławku oraz Joannę Wojtczak z Gimnazjum nr 8 we Włocławku.

XIV edycja Ogólnopolskiego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę” przeszła do historii. W 2008 roku będzie edycja XV. Dla naszego Oddziału PTTK i dla naszego województwa, to kolejne wyzwanie, ponieważ Oddział Kujawski PTTK we Włocławku będzie organizatorami Centralnego Zlotu Laureatów tego konkursu. Pojawią się nowe tematy, młodzież odkryje kolejne ciekawe miejsca, interesujących ludzi, ocali od zapomnienia ważne wydarzenia historyczne. Najpierw o tym napisze, a później zaprezentuje na kolejnej sesji we Włocławku. A może przy okazji XV edycji inne oddziały naszego województwa zorganizują w swym środowisku podobne sesje młodzieżowe? Tymczasem na naszą włocławską IV sesję w 2008 roku, Komisja Krajoznawcza Kujawskiego Oddziału PTTK we Włocławku zaprasza wszystkich instruktorów krajoznawstwa województwa kujawsko - pomorskiego. Impreza ta w 2008 roku pozwoli nam w gronie krajoznawców młodych i trochę starszych oraz seniorów wspólnie świętować jubileusz 100 - lecia działalności PTK - PTTK we Włocławku i na Kujawach.

(Helena Cieślak - Oddział Kujawski PTTK Włocławek)

Nasi Zasłużeni - III

Janusz UMIŃSKI

Kontynuując prezentację sylwetek najbardziej zasłużonych instruktorów spośród naszego grona w tym numerze Krajoznawcy Kujawsko - Pomorskiego przedstawiamy sylwetkę Janusza Umińskiego - od 1989 roku - Zasłużonego Instruktora Krajoznawstwa.

Urodził się 10 lutego 1932 roku w Bydgoszczy w rodzinie o tradycjach patriotycznych.

Do PTTK wstąpił 13 lipca 1951 roku. Był prezesem koła zakładowego, członkiem Zarządu Oddziału Miejskiego (1953 - 1954) oraz Zarządu Okręgu (1954 - 1985 z przerwami) - pełniąc funkcje: sekretarza i wiceprezesa d/s krajoznawstwa (1962 - 1972). Był prezesem Wojewódzkiej Komisji Odznaczeń. W 1985 roku został prezesem Zarządu Wojewódzkiego w Bydgoszczy i funkcję tę sprawował do dnia likwidacji tj. 15 grudnia 1990 roku. W latach 1991 - 1992 był wiceprezesem Zarządu Oddziału Miejskiego, a w latach 1992 - 1995 prezesem Regionalnego Oddziału „Szlak Brdy”. W latach 1985 - 1993 był członkiem Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK, a w latach 1993 - 1997 członkiem Zarządu Głównego i Kapituły Odznaczeń ZG PTTK.

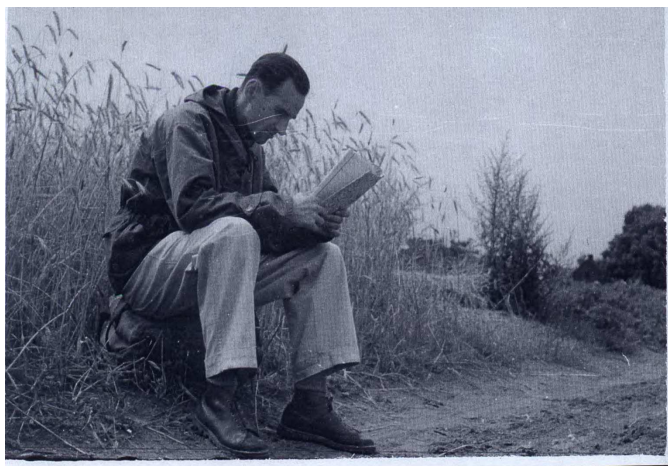
W okresie ponad pięćdziesięciopięcioletniej działalności społecznej w Towarzystwie pracował w szeregu komisjach i zespołach problemowych, zarówno na szczeblu miejskim, wojewódzkim jak i krajowym. Od lat młodzieńczych bliska jest mu turystyka piesza - nizinna i górską. Szczególnie aktywną działalność w dziedzinie turystyki pieszej prowadził w latach 1953-75 organizując liczne wycieczki i rajdy piesze. W 1954 roku, jako sekretarz Okręgowej Komisji TP zainicjował znakowanie szlaków pieszych w regionie. Zajmowała go nie tylko turystyka, ale i krajoznawstwo. W latach 1960 - 1962 był sekretarzem Okręgowej Komisji Krajoznawczej, a w latach 1962 - 1965 członkiem Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK. W 1986 roku prowadził inwentaryzację krajoznawczą gmin w Borach Tucholskich. Od ponad 40 lat prowadzi różnorodne szkolenia przewodników terenowo - nizinnych, pilotów krajowych i przodowników TP. Od 1993 roku należy do Wielkopolskiego Klubu Publicystów Krajoznawczych w Poznaniu, a od 1993 roku uczestniczy w pracach jury „Ogólnopolskiego Przeglądu Książki Krajoznawczo - Turystycznej” w Poznaniu.

Posiada liczne odznaczenia państwowe, resortowe i regionalne w tym: Krzyż Kawalerski OOP, Złoty Krzyż Zasługi, Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury”, Odznakę „Zasłużony Działacz Turystyki”, Medal Stulecia Turystyki Polskiej, Złotą Honorową Odznakę PTTK, Odznakę Honorową 100-lecia Zorganizowanej Turystyki w Polsce, Medal ZW PTTK w Bydgoszczy „Za Szczególne Zasługi dla PTTK”, Medal XXX-lecia KTP ZG PTTK.

Uchwałą XIV Walnego Zjazdu PTTK w 1997 roku otrzymał tytuł Członka Honorowego PTTK, a w 1998 roku podczas obchodów Światowego Dnia Turystyki w Gdańsku został odznaczony medalem prezesa UKFiT „Za zasługi dla turystyki”.

W 1956 roku Janusz Umiński debiutował na niwie publicystycznej jako współautor przewodnika „Bydgoszcz i okolice”. W ciągu 50 lat opublikował łącznie ponad 30 pozycji zwartych (przewodniki, foldery i inne opracowania), około 300 artykułów z dziedziny krajoznawstwa i turystyki, a także kilkanaście map. Do ważniejszych publikacji zwartych należą przewodniki: „Bory Tucholskie” (1959), „Szlak Piastowski” (1960 1966), „Szlak Łokietka” (1961 i 1966), „Województwo bydgoskie” (1967), „Bydgoszcz i okolice” (1972, 1976, 1985), „Bydgoszcz” (1996, 1998 wersja niemiecka), „Bydgoszcz” (2004, 2007) „Grudziądz i okolice” (1974), „Ciechocinek i okolice” (1978, 1990), „Vademecum turystyczne województwa bydgoskiego” (1982), „Nad Notecią” (1984), „Puszcza Bydgoska” (1985), „Bory Tucholskie” (1988), „Pojezierze Krajeńskie” (1991), „7 dni

w Koronowie” (1989), „Koronowo i okolice” (1996), „Włocławek i okolice” (1989), „Gdańsk w 3 dni” (2003), „Toruń w 3 dni” (2005) i „Powiat brodnicki i okolice” (2006).

Janusz Umiński

(Tekst i fotografie Maciej Wdowicki - Bydgoszcz)

Odnaki krajoznawcze - III

Odnaka Krajoznawcza „Znam Grudziądz i okolice”

Pomimo apelu skierowanego w dwóch poprzednich numerach do oddziałów „prowadzących” odznaki krajoznawcze znowu jestem zmuszony sam zapełnić miejsce w tym cyklu.

Odnaka ta została ustanowiona przez Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu uchwałą z dnia 27 marca 2003 roku dla uczczenia 50 - tej rocznicy jego powstania i działalności grudziądzkiego oddziału w strukturach Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego. Pomysłodawcą odznaki, a także autorem znaku graficznego był Jan Kamiński. On wraz z Krzysztofem Czerepowicki są autorami regulaminu.

Dla turystów i krajoznawców pragnących zdobyć tą jednostopniową odznakę w celu ułatwienia „poruszania się” po terenie oraz wskazania najważniejszych obiektów godnych zwiedzenia Krzysztof Czerepowicki opracował mini - przewodnik obejmujący trasę Grudziądz - Pokrzywno - Okonin - Mełno - Gruta - Słup Młyn - Rogóźno Zamek - Rogóźno - Gubiny - nadleśnictwo Jamy - Dusocin - Mokre - Grudziądz.

Do tej pory (stan na dzień 31.12.2006) zweryfikowano poniżej podane ilości odznak:

rok	RAZEM
2003	-
2004	156
2005	46
2006	9
RAZEM	211

(KCz)

WYDAWCA: Regionalne Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego z siedzibą przy Oddziale PTTK im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu ul. Za Basenem 2

NAKŁAD: 20 egzemplarzy

ADRES DO KORRESPONDENCJI: Krzysztof Czerepowicki 86-300 Grudziądz ul. Władysława Łęgi 5/41
e-mail: krzysztofczerepowicki@o2.pl